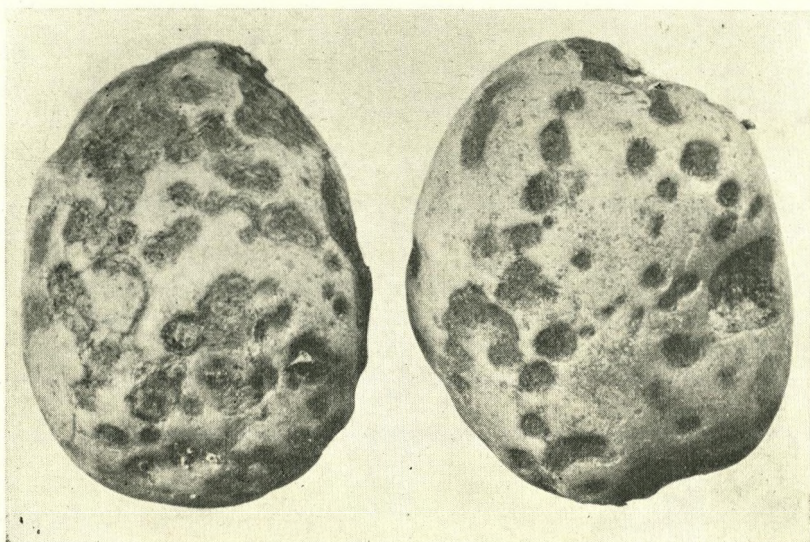

Oversigt over Plantesygdomme.

254. — Maj 1942.

Der er for Maj Maaned indkommet Beretninger fra 96 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 365 Forespørgsler.

Pietter paa Kartoffelknolde fra Kule.

Kulde og Tørke var som i April fremherskende i næsten hele Maaneden; først i Maanedens sidste Dage indtraf Regnen.

Lufttemperaturen naaede i Maanedens Begyndelse kun ca. Halvdelen af Normalen, og endnu ved Maanedens Midte var Normaltemperaturen knap naaet; mange Steder, især i Jylland, forekom Frost. Senere steg Temperaturen og laa i Maanedens sidste Halvdel som Regel omkring Normalen, undertiden 1 à 2 Grader over denne.

Nedbøren. Maanedens blev meget tør, og der faldt i Størstedelen af Maanedens kun meget smaa Nedbørmængder, naar undtages Vendsyssel og Bornholm, hvor der i Ugen 16.—23. faldt henholdsvis 10—22 mm og 14—24 mm. Men for de øvrige Landsdele indtraf Regnen først i Løbet af Ugen 23.—30. Tallene nedenfor gælder til og med d. 30.; selv med Maanedens manglende sidste Døgn faldt der næppe normal Nedbør eller væsentlig derofter, med Undtagelse af Bornholm. Nedbør i mm mod Normalen i (): Vendsyssel 42 (43), Vestjylland 33 (42), Midtjylland 38 (44), Østjylland 37 (44), Syddanmark 33 (41), Sønderjylland 35 (46), Fyn 35 (42), Midt- og Vestsjælland 35 (36), Nordøstsjælland 32 (39), Sydøstsjælland og Møn 32 (39), Lolland og Falster 36 (42) og Bornholm 63 (34).

KORN.

Manganmangel, Lyspletsyge. I flere end Halvdelen af Beretningerne er Sygdommen ikke omtalt. I Rug fandtes Lyspletsyge som sædvanligt paa stærkt kalkede Jorder, men Angrebene synes ikke at være stærke. Stærke Angreb er dog iagttaget enkelte Steder, f. Eks. paa Humusjord langs med Aamosen i Vestsjælland (H. Christiansen, Jerslev). I de faa og spredte Rester af Hvedemarken er ikke set Lyspletsyge.

Hos Vaarsæd synes Lyspletsyge at være langt tilbage i Udvikling, og Kendetegnene synes endnu ved Maanedens Udgang ikke at være typiske (S. Nørlund Christensen, Aulum; Erik Boesen, Øster Lindet). Angreb er dog iagttaget enkelte Steder i Byg, hvor der i Fjor var stærkt Angreb i Havre (Henry Frederiksen, Frederikshavn), og i Lammefjorden, hvor der paa særlig kalkholdig Jord var brudt Skaller (H. Jensen). I flere Beretninger fremhæves, at Jorden ofte var meget fast fra Vinteren, hvilket kan have hemmet Sygdommen. Af 48 Beretninger nævnes i de 18, at Lyspletsyge endnu ikke er iagttaget.

Kalimangel hos Byg synes at have været yderst almindelig, men i de fleste af 44 Beretninger fremhæves dog, at Kuldeskade var meget omfattende og vanskeligt lod sig adskille fra Kalimangel, hvis typiske Kendetegn ofte var skjult af Kuldens Virkning paa Bladene. I flere eet-aarige og i fleraarige Gødningsforsøg blev iagttaget typiske Kendetegn for Kalimangel (Henry Frederiksen, Frederikshavn; Kr. Sørensen, Horsens; V. Nielsen, Højer; H. Agergaard, Askov; Frede Rasmussen, Hornum). Som sædvanlig saas de stærkeste Kendetegn efter Kaalroer. I 17 Beretninger omtales stærk Kalimangel, medens de øvrige 27 Beretninger nævner svag Kalimangel, bedømt efter Bygbladernes mere eller mindre tydelige Kendetegn.

Stærk Fosforsyremangel blev iagttaget hos Byg efter Kaalroer (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg).

Kobbermangel, Gulspidsyge, blev set i mange Byg- og enkelte Havremarker (Aage Buchreitz, Skærbæk).

Spiringsfusariose blev konstateret hos Byg (Kr. Sørensen, Horsens) samt hos Havre (J. Hansen, Grindsted).

Mangelfuld Spiring hos Byg var ret almindelig i Pletter i mange Marker. I et enkelt Tilfælde, hvor Saasæden menes at have taget Skade i

Straaet i Vinterens Løb, blev Marken saaet om (Arne Larsen-Ledet, Grenaa).

Kuldeskade, undertiden i Forbindelse med Nattefrost, var yderst almindelig og ofte stærk hos mange Afgrøder, dog stærkest paa lavtliggende Jorder.

Byggets Stribesygge (*Helminthosporium gramineum*) blev konstateret hos Byg efter uafsvampet Saasæd (Kr. Sørensen, Horsens).

GRÆSSER OG BÆLGPLANTER.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*). I 26 Beretninger omtales i 2 stærke, i 4 betydningsløse, og i 12 blev Angreb ikke konstateret; i 8 Beretninger menes Angrebet at være uden Betydning i Forhold til Frostskade, og der blev ikke fundet Hvileknolde.

Ved Aarslev Forsøgsstation er iagttaget stærke Angreb under Udvikling i 1. Aars Stenkløver, der synes at være stærkt modtagelig for Svampen (Asger Larsen).

Der modtoges i Maanedens Løb 2 Kløverprøver med stærkt Angreb af Bægersvamp.

Giftvirkning efter Borax blev iagttaget hos Lucerne paa Hornum Forsøgsstation. Lucernen, der er udlagt i Byg i dette Foraar, har gule Blade og er svagt udviklet. Giftvirkningen er stærkest ved 60 og 90 kg, men ogsaa ved 30 kg Borax pr. ha er den synlig (Frede Rasmussen).

BEDEROER.

Bedens Traadkølle (*Typhula betae*). Et stærkt Angreb blev konstateret hos Frøroer i Kule ved Antvorskov, Slagelse, hvor der fandtes en Mængde af Svampens Hvileknolde, og Roernes øverste Del var dræbt (E. V. Ellehaug).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*). Stærkt Angreb hos Roer i Kule blev konstateret paa indsendt Materiale.

Bederust (*Uromyces betae*) blev iagttaget hos Frøroer et Par Steder paa Langeland.

Bede-Mosaik konstateredes paa Frøroer paa Langeland.

Manganmangel, Lyspletsygge, fandtes paa Frøroer indsendt fra Lolland.

Rodbrand. Der modtoges 23 Beretninger, men kun i 8 af disse skrives om Angreb, der er svage og anses for betydningsløse; efter Regnen spirer Roerne rask frem.

KAALROER, KAAL o. a. KORSBLOMSTREDE.

Rodbrand hos Kaalroer. Der modtoges 19 Beretninger, men kun i 3 af disse skrives om Angreb, hvis Omfang dog ikke kunde afgøres paa Grund af meget stærk Jordloppeskade.

Kaalskimmel (*Peronospora brassicae*). Et stærkt Angreb blev konstateret paa Kaalplanter i Bænk ved Middelfart.

KARTOFLER.

Pletter paa Kartoffelknolde fra Kule. I Lighed med 1941 blev der atter i Aar konstateret saadanne Pletter paa adskillige indsendte Kar-

toffelprøver. Pletternes Udseende vil ses af Billedet foran i denne Oversigt. Disse Pletter synes at have været særligt almindelige efter Vintrene 1941 og 1942. Hvilke Forhold, der kan antages at være medvirkende til deres Fremkomst, kendes ikke, men søges klarlagt ved Undersøgelser.

INDUSTRIPLANTER.

Hør. Visnesyge (*Colletotrichum lini*), Stængelpletsyge (*Polyspora lini*) og Rust (*Melampsora lini*) blev ved Midten af Maaneden konstateret paa Hørplanter fra Virumgaard.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPLANTER.

Besvarelse af 24 af de udsendte Skemaer angaaende Sygdomme paa Havebrugsplanter har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Frostskade — Æbletræer	1	9	9	7	1
Frostskade — Pæretræer	3	2	9	6	3
Frostskade — Kirsebærtræer	3	3	4	7	5
Frostskade — Blommetræer	0	0	5	8	13
Frostskade — Frugtbuſke	9	4	2	3	1
Mosaiksyge — Tomat	5	2	0	0	1
Stribesyge — Tomat	4	2	0	1	0
Fløjlsplet — Tomat	5	2	0	0	0
Tulipan — Drueskimmel	4	2	0	3	3

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Frosten har sat sit Præg paa Frugthaverne, men i varierende Grad paa de forskellige Lokalteter og værſt paa Blomme. Mangel paa Øſtlæ har mange Steder været meget følelig, og ſom ſædvanlig er det de Træer, der har baaret meſt, ſom har klaret ſig daarligſt. Ved Bedømmelſe af Frostskade nu maa det erindres, at ſvækkede Træer, ſom har faaet Blade og Blomſter, kan viſne ſenere.

FROSTSKADE PAA ÆBLE.

Jylland. Ældre Træer og ompodede Træer har i Øſtjylland lidt yderligere Skade paa Barken (A. Gylling). Har ikke ſet ny Frostskade i Øſtjylland, men en Del Barkſtrimler, der fik for meget i Fjor, tørrer nu og gaar løſe (N. Gram). Det er iſær Bramley, Belle de Boskoop, Cox' Orange og Caſſeler Reinnet, ſom har taget Skade; paa Koldingegnen er

Skaden ikke stor, men der ses store Skader langs Aarhusbugten, f. Eks. hvor der ikke er Læ for Østenvinden ude fra Havet (Lars Hansen).

Ikke saa megen Skade i Østhimmerland som i de to foregaaende Aar (A. Bødker). Ved Skive er det meget forskelligt med Skaden, idet der nogle Steder ingen Skade er sket, andre Steder er Træer, der er svækket i de foregaaende Aar, helt eller delvis udgaaet, men der ses ogsaa stærk Skade paa Træer, som intet har lidt tidligere. Det er især gaaet ud over Laxtons superb og andre Cox' Orange Typer (J. C. Myrhøj).

Fra Midt- og Vestjylland skrives, at det gennemgaaende er de tidligere frostskaadede Træer, som nu yderligere har lidt af Frosten (N. P. Jensen). Ved Langaa er Skaden ikke stor paa 4-aarige Æbletræer, men 2—3-aarige maa skæres stærkt tilbage (O. Mynster).

Paa Silkeborgegnen har Graastener og Cox' Orange lidt meget. Skaden er sandsynligvis begyndt de foregaaende Vintre, men forværret nu i denne. Flere Steder har Aarsskuddene lidt saa meget, at de maa skæres ned paa 2 Aars Træ (Arne Pallesen). Ved Ry er der sket yderligere Skade paa de samme Sorter og Træer, som var skadet de foregaaende Aar, især Graastener paa Dværgunderlag (Ove Skov).

Fra Børkop skrives, at kun et enkelt Filippatræ er skadet, idet en hel Del Knopper er frosset bort i den Side, hvor der ikke er Læ (A. E. Hermansen). Paa Spangsbjerg Forsøgsstation er der sket ret betydelig Skade paa Cox' Orange, især hvor Træerne har været mindst beskyttede af Læet. Bramley har ogsaa taget en Del Skade (E. Christiansen). Paa Varde-Esbjergegnen er skadet en Del Træer, særlig i Skudspidserne (M. Sørensen).

Læets Betydning omtales ligeledes fra det sydlige Sønderjylland, idet Træer, der har staaet udsatte for Østenvinden, har lidt en Del. Særlig slemt ser det ud helt nede ved Flensborg Fjord, hvor alt, hvad der rager op over Hækkene, er dødt. Æblerne har ellers gennemgaaende klaret sig godt, dog er der frosset en Mængde Kviste, der sidder daarligt for Lyset paa Træer, der ikke før har fejlet noget, af Sorterne Belle de Boskoop, Rambour, Grahams og Filippa (M. Surlykke Petersen).

Fyn. Fra Svendborg Amt skrives, at det kun er enkelte Træer, der tidligere har været svækket, som nu er bukket under. Unge Træer har alle Steder overvintret godt (Hans Larsen). Fra Odense Amt meddeles ligeledes, at Skade af videre Betydning ikke er iagttaget (P. Wad). Jeg har selv set mange Frugttræer rundt omkring Odense, ved Morud, Brænderup, Baaring og Middelfart, og der var ingen Steder Tale om Skade af Betydning paa Æbletræer. Der skrives dog fra Fyns Stift som Helhed, at ældre Træer, som har lidt af de to foregaaende Vintre, nu yderligere har taget Skade, og mange er fuldstændigt ødelagte, særlig af Sorterne Cox' Orange, Belle de Boskoop og Bramley (R. Hansen).

Sjælland. Paa Sjælland synes der ikke at være sket nævneværdig ny Skade, medens en Del Træer, som har haft Barkskade fra tidligere Aar, yderligere har faaet denne forøget (M. E. Elting, A. Klougart, N. F. J. Larsen, A. Rasmussen, H. Wedege), ligesom nogle Træer er bukket helt under (Flensted-Andersen).

Ved Everdrup er nogle 5-aarige Dumelow helt eller delvis ødelagte

(H. Wedege). Paa Egnen ved Slagelse, Skælskør og Korsør er det set, at Pigeon, Cox' Orange, Laxtons superb og Graastener er frosset ned til 2. Aars Træ paa Træer, som er 4—6 Aar gamle, medens ældre Træers Frugtknopper er svedet af i Østsiden (A. Sauer). Ved Solrød er Kvistene frosset helt ned paa Træer plantet i Efteraaret 1940 i en Frugthave paa 6—7 ha, bl. a. med Cox' Orange (Georg Jensen). Paa Stevns-Fakseegnen er der mindre Skade end i de to foregaaende Aar (Ph. Helt).

Lolland-Falster og omliggende Øer. I Mariibo Amt, hvor der var saa megen Skade i 1940, synes der ikke at være sket nogen ny Skade, men tidligere Frostskaade er øget (Georg Jensen). Paa Vejro, hvor Træerne er plantet Foraaret 1940 paa næringsfattig Jord, har de Træer, der har faaet mindst Kvælstof, lidt mest. Ialt har ca. 60 % af den samlede Bestand af Cox' Orange taget Skade, og mange er frosset stærkt tilbage. Foruden Cox' Orange findes nogle Bestøversorter, bl. a. Pigeon, der har taget lige saa megen Skade som Cox' Orange (Aton Andersen).

FROSTSKADE PAA PÆRE.

Jylland. Fra Skive, Spangsbjerg Forsøgsstation og det sydlige Sønderjylland meldes, at der ingen nævneværdig Skade er sket (J. C. Myrhøj, E. Christiansen, M. Surlykke Petersen). Ved Ry er en enkelt Dobbelt Philip omtrent udgaaet, ellers er Skaden minimal (Ove Skov). I Østjylland er Roden frosset bort paa 6 Pærer paa Kvæderod; Træerne blomstrede, men visnede saa. Enkelte ældre Træer er frosset stærkt tilbage (A. Gylling).

Paa Silkeborgegnen har Dobbelt Philip klaret sig ret godt, hvorimod Grev Moltke og Charneu ser daarlige ud (Arne Pallesen). Ved Horsens er der kun ringe Skade med Undtagelse af enkelte Skader paa Stammen af Grev Moltke (Chr. Nørholm). I Østhimmerland er enkelte Sorter frosset tilbage i Spidserne (A. Bødker). Ved Børkop har Pæretræerne lidt mere end Æbletræerne; det er Knopperne, der er frosset bort, særlig paa Williams bonchretien (A. E. Hermansen). Ved Langaa har 2—3-aarige Clara Frijs, som ikke led Skade sidste Aar, nu taget stærk Skade (O. Mynster).

Ved Aarhusbugten og enkelte andre Steder, hvor der mangler Læ, er Pærerne skadede (Lars Hansen). Fra Østjylland skrives, at en Del Pæretræer ser noget sløje ud med en Del svækkede Sporer, saaledes Clapps Favorite, Charneu og Williams bonchretien. En Del Barkstrimler, der var beskadigede i Fjor, tørrer nu og gaar løse (N. Gram).

Fyn. I Odense Amt er ingen nye Skader set (P. Wad), og fra Fyns Stift som Helhed meldes, at det er de tidligere frostbeskadede Træer, som det er gaaet ud over; særlig er Charneu stærkt beskadiget mange Steder (R. Hansen). I Svendborg Amt har Pærerne lidt mere end Æblerne, særlig ældre Træer. Paa en Snæs 20—30-aarige Træer er en stor Del af Kronen frosset bort, men en Mængde nye Skud kommer frem ved Kronens Grund og ud ad Grenene. Det er især lidt forsømte Træer, hvor Skurven har hærget, det er gaaet ud over, medens Træer i god Vækst har klaret sig godt (Hans Larsen).

Sjælland. Ved Næstved er over Halvdelen af Blomsterknopperne

frosset ihjel paa Sorterne Williams bonchretien, Bonne Louise og Clapps Favorite samt paa Comice paa Espalier, medens fritstaaende Comice næsten ingen Skade har taget. De gamle og de helt unge Træer har klaret Frosten bedst; en Del Ompodninger er frosset ihjel (M. E. Elting).

Fra forskellige Steder paa Sjælland nævnes Charneu og Conference som de Sorter, der har lidt mest (A. Klougart). Paa Slagelse-Skælskør-Korsøregnen er unge Træer af mange Sorter i Haver ude ved Stranden frosset stærkt tilbage. Det ser ud, som om Colorée de Juillet, Juli Dekan og Giffard har klaret sig bedst (A. Sauer). I Modsætning hertil nævnes fra Holbæk Amt Juli Dekan, Dobbelt Philip og Clapps Favorite som skadede, og det er særlig Træer, som ikke tidligere har lidt Skade, det nu er gaaet ud over (Henrik Nielsen). Paa Stevns-Fakseegnen er unge og ikke for gamle Træer i passende Vækst tilsyneladende gaaet uskadede igennem Vinteren (Ph. Helt). Ved Kalundborg synes der at være sket mere Skade paa Frugtknopperne af Pære end af Æble (N. F. J. Larsen). Ved Fuglebjerg er Frugtknopper og Grenpartier ødelagt paa de lavestliggende Arealer, saa flere Efterplantninger har været nødvendige (Flensted-Andersen). Ved Haslev har Pitmaston taget Skade i Aar, men ikke i tidligere Aar, ellers er det de samme Sorter, især Charneu, der yderligere er skadet, men iøvrigt ser Pærerne godt ud og blomstrer godt. En Sort som Pierre Corneille, der i Forfjor saa ud til at ville dø, synes nu at være helt i Orden igen (H. Wedege). I Københavns Omegn er flere nyplantede Pærer døde (Alf. Rasmussen).

Lolland-Falster. Skade paa Grene af yngre Træer stammer fra 1940, men er nu yderligere forværret. Flere Steder har Blomsterknopperne taget Skade, men det er stærkt varierende fra Sted til Sted; som Helhed er der kun sket ringe Skade (Georg Jensen).

FROSTSKADE PAA KIRSEBÆR.

Paa Kirsebær er der dels Tale om Nedfrysning af Grene, dels Ødelæggelse af Blomsterknopperne eller blot af Blomsteranlægget i Knopperne. Desuden er en Del Grene i Jylland knækkede af Isslaget.

Jylland. Ingen eller kun ringe Skade i Østhimmerland, Østjylland og ved Spangsbjerg (A. Bødker, N. Gram, Chr. A. Nørholm, E. Christiansen). Baade Blad- og Blomsterbesætningen er tynd paa en Del saavel sure som søde Kirsebær (Lars Hansen). Ved Skive er sidste Aars Skud paa Ledegrenene frosset ned paa mange Sorter (J. C. Myrholm). Ved Børkop har Kirsebær lidt meget, hvor de ikke har staaet i Læ (A. E. Hermansen). Ved Ry er en Del Sødkiisebær efterhaanden dræbt; enkelte Skyggeomorel har ogsaa lidt meget, medens Surkiisebær (Skælskør- og Stevnsbær samt Kæmpe-H) er friske (Ove Skov). Ved Langaa er af ca. 200 2—3-aarige Kirsebær ca. 15 % bortfrosset, medens 20 % er langt bagefter de øvrige, men de ser ud til at komme (O. Mynster). I Haver i Nordjylland, f. Eks. ved Brovst, er det især gaaet ud over Sødkiisebærrene, hvor Blomsteranlæggene er ødelagt (N. P. Jensen).

Fyn. Paa Fyn er der set en Del visne Blomsterknopper paa Sødkiisebær, f. Eks. paa Kassins tidlige (P. Wad, Hans Larsen). I Svend-

borg Amt er bemærket en Del tørre Grene paa ældre Træer, især i Nordøstsidan. Surkirsebærrene synes at have klaret sig godt (Hans Larsen).

Sjælland. Ved Holbæk er enkelte Kirsebærtræer, som intet har lidt tidligere, døde (Henrik Nielsen). Ved Fuglebjerg er Skyggemorel og Almindelig Surkirsebær stærkt skadede (Flensted-Andersen). Ved Næstved er mange Blomsterknopper frosne, især paa Gul Spansk (M. E. Elting). Paa Slagelse-Skælskør-Korsøregnen er Almindelig Surkirsebær stærkt medtaget, Ostheimer og Skyggemorel ikke saa meget og Sødkiisebær kun paa de nederste Grene (A. Sauer). Paa Stevns-Fakseegnen er der kun sket lidt Skade paa gamle Træer (Ph. Helt). Ved Lyngby er Blomsteranlæggene dræbt, især i den nederste Del af Kronen paa unge Surkirsebær.

Lolland-Falster. Hidtil er der ingen Skade set (Georg Jensen).

FROSTSKADE PAA BLOMMER.

Jylland. Om alvorlig Skade paa Blommer meldes fra Østhimmerland (Victoria, Reine Claude m. fl.), Grenaa, Aalborg og flere Steder (Reine Claude mere end Victoria), Langaa (Italiensk Sveske, Kirkes, Reine Claude, Althans), St. Restrup og Østjylland, Borkop og Skive (A. Bødker, Lars Hansen, O. Mynster, N. Gram, A. E. Hermansen, J. C. Myrhøj). Ved Skive findes foruden dræbte Træer en Del Træer, der er revnede paa langs i Stammen, men Skade herved er vistnok ret begrænset (J. C. Myrhøj). Ved Horsens og Spangsbjerg er der kun sket Skade af mindre Betydning (Chr. A. Nørholm, E. Christiansen). Fra Østjylland meldes, at det er yderst almindeligt med tilbagefrosne Grenspidser (A. Gylling).

Fyn. Mange Træer, som har været svækket tidligere, har nu taget yderligere Skade (R. Hansen, P. Wad). Fra Svendborg Amt skrives, at Skaden igen i Aar er alvorlig, og at den synes at være mere afhængig af Træernes Sundhedstilstand end af Sorterne, idet godt ernærede og godt passede Træer har lidt mindst (Hans Larsen).

Sjælland. Ved Næstved er en Del Knopper frosset paa Almindelig Sveske, Reine Claude og Victoria og mange paa Abrikosblomme og Experimentalfältets Sveske (M. E. Elting). Ved Haslev er Skaden fra foregaaende Aar forværret paa Sveskeblomme og Victoria (H. Wedege). Ved Kalundborg er der betydelig Skade, især paa Victoria (N. F. J. Larsen). I Holbæk Amt er der set Skade saavel paa Træer, som har lidt tidligere, som paa ubeskadigede Træer. Nogle Engelsk Sveske og Rivers early er døde i Vinter (Henrik Nielsen). Paa Slagelse-Skælskør-Korsøregnen er Victoria, Italiensk og Ungarsk Sveske mere skadede end Reine Claude (A. Sauer). Fra Fuglebjerg skrives, at af 25 Späths fröheste har den tredie haarde Vinter kun levnet et Træ. Belle de Louvain er medtaget, men overlever Skaden. 12 Aars Experimentalfältets Sveske har kun faa grønne Skud; Reine Claude d'Oullins er ogsaa haardt medtaget, medens Czar, Victoria og Engelsk Sveske ser ret godt ud (Flensted-Andersen). Fra forskellige Steder paa Sjælland fremhæves det, at det især er gaaet ud over Træer paa lave Arealer, og at det særlig er af de røde og blaa Sorter, der er sket en Udynding af Bestanden (A. Klougart).

Lolland-Falster. Enkelte Træer er skadet stærkt, men det er nok Træer, som har været svækkede tidligere (Georg Jensen).

FROSTSKADE PAA MYROBALAN (Mirabel).

Skaden har været meget alvorlig mange Steder rundt om i Landet, saavel paa Hække som paa fritstaaende Træer: Østhimmerland (A. Bødker), Grenaa, Aalborg og flere Steder (Lars Hansen), Nordjylland (Arne Pallesen), Skive (J. C. Myrhøj), Ry (Ove Skov), Horsens (Chr. A. Nørholm), Østjylland (N. Gram), det sydlige Sønderjylland (M. Surlykke Petersen), Varde-Esbjergeggen (M. Sørensen), Fyn (R. Hansen, Hans Larsen), Kalundborg (N. F. J. Larsen), Slagelse-Skælskør-Korsøregnen (A. Sauer), Næstved (M. E. Elting), Stevns-Fakseegnen (Ph. Helt). Ved Fuglebjerg er 15-aarige Extra early Cherry blevet yderligere svækket, saa de kun har faa grønne Skud, og de almindelige Myrobalaner har lidt samme Skæbne (Flensted-Andersen).

FROSTSKADE PAA FERSKEN OG ABRİKOS.

Skade synes at være ret almindelig. Fra Svendborg skrives, at de har lidt kolossalt. En Del skyder over Forædlingsstedet, men mange ser ud til at være helt døde (Hans Larsen). Paa Blangstedgaard er de fritstaaende Fersken meget skadede; i Maj saa det ikke ud til, at de kunde reddes.

FROSTSKADE PAA VALNØD.

Vi har kun faaet faa Indberetninger om Valnødder. Før helt i Slutningen af Maj var det nemlig ikke saa paafaldende, at de ikke var sprunget ud. Det synes imidlertid, som om Valnødderne har taget meget alvorlig Skade. Endnu kan det ikke siges, om de er dræbt, selvom de nu staar uden at være sprunget ud, eller om de muligvis kan komme sig. De bør i hvert Tilfælde ikke fældes foreløbigt.

FROSTSKADE PAA FRUGTBUSKE.

Indberetninger fra hele Landet viser, at Stikkelsbær, Ribs og Solbær synes at have klaret Vinteren godt. Der skrives dog fra Jylland, at en Del Stikkelsbær og Ribs paa udsatte Steder er noget skadede, idet de har »tyndt Løv« (Lars Hansen). Ved Skive er nogle højstammede Ribs og Stikkelsbær dræbt af Frosten (J. C. Myrhøj), og paa Slagelse-Skælskør-Korsøregnen har Ribs, Rød Spansk, taget nogen Skade; ligesaa Stikkelsbær, Whitesmith (A. Sauer).

Hindbær har nogle Steder taget Skade af Frosten, oftest dog kun ved Nedfrysning af Skudspidserne, men de har klaret sig godt mange Steder. Paa Slagelse-Skælskør-Korsøregnen er en Del knækkede af Sne (A. Sauer). Paa et lavt, fugtigt Areal ved Ry har Lloyd George taget megen Skade, medens Superlativ under samme Kaar har normalt Udseende (Ove Skov).

Brombær er mange Steder frosset helt ned.

Haslerne har vistnok klaret sig noget forskelligt. Der er frosset en Del Knopper og unge Grene, ligesom frosne Hanrakler ogsaa ses. Fra det sydlige Sønderjylland skrives, at selv de vilde Hasler i Hegnene ser slem

medtagne ud (M. Surlykke Petersen). Fra Næstved skrives, at Sorterne Bolwiller og Lambert Filbert er stærkt frostskaadede (M. E. Elting). Der er dog ogsaa set uskadte eller kun svagt skadede Hasler, f. Eks. synes Haslerne at have klaret sig godt i Nøddeplantagerne ved Damgaard og Snoghøj. I Maj Maaned kunde Sætningen ikke med Sikkerhed afgøres.

Vin. Paa Stevns-Fakseegnen er næsten alle Frilandsvin, især Précoce de Malingre, frosset ned (Ph. Helt). I Svendborg Amt er Vinen stærkt skadet saavel paa Friland som i smaa Drivhuse i Privathaver (Hans Larsen).

KØKKENURTER.

Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*) blev set sidst i April paa nogle stærkt drevne Potteplanter, ellers er den ikke begyndt, skrives der fra København og Omegn, fordi Tomaterne efter Aarstiden er meget forsinkede (A. Klougart). Vi har set ret alvorlig Fløjlsplet ved Odense.

Stribesygge paa Tomat synes ikke at være almindelig. Vest for Aarhus var et Angreb dog ret stærkt, men Planterne er allerede vokset fra det (Lars Hansen).

Mosaiksyge paa Tomat lader til at forholde sig ret forskelligt. Fra Jylland skrives: »Jeg har i Maj besøgt mange Tomathuse, men har ikke noget Aar set dem saa sunde som i Aar (godt med Sol og Varme i Maj). Enkelte Steder har der været nogen Mosaiksyge, men dog ingen ondartede Angreb« (Lars Hansen).

I Modsætning hertil skrives fra Sjælland: »Tomatmosaik er meget udbredt, særlig i de tidlige Kulturer. En medvirkende Aarsag til, at saa stor en Del af Planterne har Sygdommen, er sikkert, at Planterne har været stuvet sammen i smaa Drivhuse under den strenge Vinter. Ved den stadige Omflytning og Ompotning er der gode Betingelser for Saftmitte« (A. Klougart).

Mosaiksyge paa Skalotter (*Allium Virus 1*) forekommer almindeligt i Østjylland. De angrebne Planter er som Regel allerede nu mindre end de sunde (A. Gylling).

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*). Ret stærkt Angreb er set paa Agurk ved Fredericia (Lars Hansen).

Frostskaade paa Jordbær har især været slem paa sent plantede, som ofte er totalt bortfrosset. 2. Aars Planter er ogsaa frosset i stort Tal paa aaben Mark. Bag Hegn, Jordvolde o. lign. har Planterne klaret sig. Paa mange Arealer er 30—50 % bortfrosset (A. Klougart).

PRYDPLANTER.

Tulipan-Drueskimmel (*Botrytis tulipae*) var ikke særlig almindelig først i Maaneden, men Regnen sidst i Maaneden begunstigede den.

Frosten har adskillige Steder hæmmet Tulipanerne mere eller mindre, saaledes at de er kommet uregelmæssigt op, og de svage Planter vil let blive et Bytte for Drueskimmel. Frostsvækkelse og Drueskimmel kan til Tider være vanskelige at skelne fra hinanden.

Ved Odense havde Mozart brune Pletter ordnede paa langs i Bladene. Pletterne skyldtes ikke Drueskimmel, men formentlig Frost. Andre Sorter paa samme Areal fejlede intet.

I Jylland er en stor Tulipanmark reduceret med ca. $\frac{3}{4}$ (Lars Hansen). Ved Odense stod i en Tulipanmark den Del godt, hvor Bedene havde været dækkede med Gødning, samt en Strækning langs en Jordvold, hvor der havde ligget Sne, medens Tulipaner paa et ubeskyttet Areal var meget svækkede.

Narcisser har i stor Udstrækning taget meget stærk Skade af Frosten.

Frosten har ødelagt mange forskellige baade træagtige og urteagtige Planter i Haver, Anlæg o. s. v. Værst synes det at være gaaet med de stedsegrønne Løvtræer og Løvbuske; mange af dem er frosset helt ned til Jorden eller er helt døde, f. Eks. Rhododendron, Berberis, Cotoneaster, Prunus, Viburnum rhytidophyllum, Ligustrum ovalifolium og L. vulgare atrovirens, Kristtorn, Vedbend, Hypericum Henryi og Buxbom.

Chamaecyparis Lawsoniana og vistnok mange af dens Varieteter er meget stærkt skadet af Frosten; de er helt ræverøde, og det er vistnok meget tvivlsomt, om de kan komme sig. Ogsaa andre stedsegrønne Naaletræer og Buske er stærkt medtaget. Mærkeligt nok synes nogle Taks hist og her at have klaret sig nogenlunde, maaske fordi alle de ømfindeligste er blevet saa stærkt skadede i 1940, at de er blevet ryddede.

Blodribs er dræbt eller frosset stærkt ned mange Steder, ligesaa en Del andre Prydbuske, f. Eks. Deutzia, Weigelia, Tamarix, Halesia, alle Cytisus scoparius med Sorter, derimod har Cytisus praecox klaret sig nogenlunde. Næsten alle Clematis og mange Caprifolier er frosset helt ned. De Guldregn, der har overlevet de foregaaende Vintre, er nu næsten alle stærkt svækkede. De ægte Kastanier er ogsaa stærkt svækkede, maaske dræbt.

Fra det sydlige Sønderjylland skrives, at mange høje Træer har faaet svedet Toppen af, saaledes Sølvind og Pyramidepoppe.

Det er gaaet meget stærkt ud over Roserne, især Slyngrøserne, men ogsaa talrige lave Roser er dræbt, omend det efterhaanden har vist sig, at der er Liv i flere end oprindeligt ventet. Betydningen af Dækning samt af dyb Plantning er set meget tydeligt.

Mange mere kælte Stauder og Stenhøjsplanter, især sent efteraarsplantede, er frosne.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPANTER, KORN OG GRÆSSER.

Kaaltægen (*Strachia oleracea*). Se Korsblomstrede.

Smalderlarver (*Agriotes spp.*). Der foreligger 21 Indberetninger om Angreb, der i de fleste Tilfælde karakteriseres som ondartede. De fleste er fundet i Vaarsæd. Men der er ogsaa set Angreb i Kaalroer, Kartofler og i et Tilfælde i en Spinatmark, der blev helt ødelagt (H. Jensen, Maarsø).

Kornjordloppen (*Phyllotreta vittula*). I Aarby Enge ved Jerslev var der ret ondartede Angreb i Bygmarker. En enkelt Mark havde nogle Dage et fuldkomment vissent Udseende (H. Christiansen). Angreb er endvidere fundet i Sydsjælland (P. Grøntved).

Græsuglelarver (*Charaas graminis*). Igen i Aar hærger dette Skadedyr. Fra Skærbæk skrives: »Græsmarker i Marsken er atter i Aar stopfyldt af Græsuglens Larver. Angrebet er vel endnu ikke saa voldsomt som i 1941. Enkelte Steder er det dog værre. Der er Angreb fra Hviding over Reisby—Brøns—Skærbæk, og saa langt som mit Omraade rækker. Heldigvis har Interessen for Mergling og Pløjning taget til!« (Aa. Buchreitz). Angreb er endvidere fundet ved Skals Aa (B. Jacobsen), i Vesthimmerland (S. A. Ladefoged) og ved Skive (Tovborg-Jensen) samt ved Herning (A. Binderup).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). I 10 Indberetninger tales der om svage, i 7 om stærke, dog oftest lokale Angreb. 14 Indberetninger lyder paa »Angreb ikke set«. Giftklid har kun undtagelsesvis været anvendt. Fra Østhimmerland skrives der dog om meget stærke Angreb paa lave Arealer, særlig i Byg (K. Jørgensen). I flere Kolonihaver paa nylig kultiveret Engjord paa Skiveegnen blev Læggekartoflerne udhulet af Larverne.

Haarmyglarver (*Bibio sp.*). Svage Angreb var almindelige paa Skærbækegnen i Byg efter Roer, der ofte har faaet 50 Tons Staldgødning pr. ha (Aa. Buchreitz). Angreb i Byg efter staldgødede Roer er ogsaa set ved Aalborg (Andersen-Lyngvad).

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Trods den sene Saaning er der ikke rapporteret et eneste stærkt Angreb i Vaarsæden, kun svage Angreb hist og her.

BÆLGPLANTER.

Bladrandbiller (*Sitona lineata*). Paa Statens Marskforsøg ved Højer blev Ærter og Hestebønner stærkt gnavet (O. Nielsen).

BEDER.

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). I de 52 indkomne Beretninger skrives der kun i 4 Tilfælde, at Angreb ikke er set. Der er 15 Beretninger om svage og 33 om stærke, ofte ødelæggende Angreb. Det store Antal Klidmærker, der er rekvireret til Fremstilling af Giftklid, viser tydeligt, at vi igen i Aar har et Hærgningsaar. Særlig paafaldende er det, at Angrebene begyndte meget tidligt, nemlig før Midten af Maj, og at det var Billerne, der da gjorde Skaden. Larverne tog fat i Løbet af Maanedens sidste Halvdel. Faren er saaledes langt fra overstaaet endnu. Særlig uheldigt er det jo, at man ofte har maattet anvende en ringere Udsædsmængde end ønskelig. Fra Kolding skrives, at Angrebet begyndte 3—4 Uger tidligere end i Fjor, og at der allerede er udleveret Mærker til 5800 kg Klid (O. Ruby). Paa Hobroegnen har man bemærket, at de værste Angreb næsten altid findes paa Ejendomme, hvor Markerne støder op til Hegn eller Skov (B. Jacobsen). Undertiden har man ogsaa bemærket Angreb i Kaalroer.

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Mod Sædvane optraadte de overvintrede Biller som Skadedyr i en Del unge Bedemarker. Fra Sydsjælland skrives saaledes: »Skjoldbillerne begyndte omkring d. 20. Maj at gnave paa de nylig fremspirede Roeplanter, og nogle Steder var Billerne til Stede

i stort Antal, saa at Skaden var ret iøjnefaldende« (P. Grøntved). Angreb er endvidere rapporteret fra Fjends Herred (J. M. Pedersen), Koldingegnen (J. Dons Christensen) og Lolland-Falster (H. H. Holme Hansen). Ved Holeby var der et stærkt Angreb af Arten *Cassida nobilis*, der optraadte i Selskab med Aadselbillelarver (O. J. Olesen).

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). Nogle svage og et stærkere Angreb er set ved Kolding (O. Ruby). Paa Sofiehøj fandtes Æg og Larver paa Spinatplanter i Drivhus sidst i Maaneden (O. J. Olesen).

KORSBLOMSTREDE.

Kaalthrips (*Thrips angusticeps*). Fra Vestfyn skrives, at der er set et enkelt Angreb i en Kaalroemark (E. Jægum).

Kaaltæger (*Strachia oleracea*). Der er allerede set en Del stærke Angreb. Fra Hobroegnen skrives: »Optraeder talrigt og har taget flere Kaalroemarker, saa Omsaaning maaske maa finde Sted« (B. Jacobsen). Fra Bjerringbro: »Kaaltægerne er en ren Plage her paa Egnen« (N. P. Johansen). Et ondartet Angreb (i Forbindelse med Jordlopper og Glimmerbøsser) forekom paa udplantede Kaalroer ved Frederikshavn (H. Frederiksen). Et meget stærkt Angreb rapporteres fra Allingaabro (J. Nyholm). Ogsaa Byg bar Præg af Sugningen.

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Se Beder.

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Da kun meget faa Kaalroemarker har overlevet Vinteren, er det naturligt, at der kun er rapporteret enkelte Angreb. Fra Stevns skrives: »I de enkelte Marker, der har overvintret eller er plantet med Kaalroer i Foraaret, har der været stærke Angreb« (K. Iversen). Ogsaa fra Vestfyn skrives om et stærkt Angreb i en Mark, der har klaret Vinteren (E. Jægum). Fra Odsherred skrives, at Billerne fandtes paa blomstrende Frugttræer, hvor de gnavede af Støvdragerne (K. Knudsen).

Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Se Korn og Græsser.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Der er indløbet 36 Beretninger om svære og 23 om svagere Angreb i Kaalroer, Sennep o. a. Korsblomstrede. Omsaaning maatte foretages i stor Udstrækning, men Regnen i Maanedens sidste Del reddede mange Marker fra Ødelæggelse. Pudring med Cryocid udførtes i stor Udstrækning, og Virkningen bedømmes oftest gunstigt. Blandt de mange Beretninger om alvorlige Angreb vælges nogle enkelte. Fra Sydsjælland: »Angrebet har været meget ondartet, især i Maanedens sidste Halvdel, og Marker er blevet omsaaet i stor Udstrækning. I den tørre Periode, mens Kaalroerne var standset helt i Væksten, blev Markerne hurtigt raseret« (P. Grøntved). Fra Fjends Herred: »Adskillige Steder optræder Jordloppen som et alvorligt Skadedyr, andre Steder er Skaden mindre. Grundet paa, at der i Aar er sparet meget stærkt paa Udsædsmængden, bliver Skaden let betydelig, hvor en passende tæt Bestand vilde have gjort Angrebet betydeligt mindre« (J. M. Pedersen). Fra Haderslev: »Det er det stærkeste Angreb i mange Aar« (Fr. Nielsen). Saa slemt var det dog langt fra alle Steder. Fra Østthimmerland skrives: »Angreb meget almindelige, men ikke særlig ondartede. Regnen den 27. Maj ødelagde og tildels bremsede dette Angreb« (K. Jørgensen). Fra Ko-

lind: »Mange begyndende Angreb, men nu helt væk og ingen Skadevirkning« (E. Staunskjær).

Bladbiller (*Colaphus sophiae*). Denne Art, der sidste Aar viste sig som Skadedyr for første Gang her i Landet, har igen i Aar gjort sig bemærket nogle Steder. Et stærkt Angreb forekom saaledes paa Øhm Klostergaard ved Lejre (M. Greve), hvor det gik ud over Gul Sennep. Billerne kom fra tilstødende Vaarsædsmarker, hvor der sidste Aar havde været Sennep. De nærmeste Rækker blev helt afædt, og Planterne blev alvorligt beskadiget et godt Stykke ind i Marken. Angreb paa Gul Sennep fandtes ogsaa ved Ringsted.

Ved Faarevejle, hvor Angreb saas sidste Aar, gik det ud over Kaal (F. Damgaard). I 1941 var det Larverne, der gjorde Skade i Juni Maaned. I Aar er det de overvintrede Biller, der tager fat. Larveangreb kan altsaa ventes senere.

Snudebiller (*Cneorrhinus plagiatus*). Fra Vesthimmerland skrives om to Angreb. Ved det ene maatte $1\frac{1}{2}$ Td. Land Kaalroer omsaas. Det andet gik ud over Kaalroer og Gulerødder, der blev stærkt angrebet. Der blev sprøjtet med Cryocid. Ved Esbjerg angreb Billerne Hvidkaal, og ca. 80 % af Planterne blev stærkt til ødelæggende angrebet (Skjold Højsted). I Forening med Kaaltæger ødelagde Snudebillen en Kaalroemark ved Alingaabro (J. Nyholm).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Der er allerede indløbet en Del Forespørgsler om disse Skadedyr, og der er rekvireret mange Sukkermærker. Fra Tylstrup skrives, at en Kaalroemark er helt ødelagt af Knoporme. Den halve Mark maatte omsaas, og der blev udstrøet Cryocidklid (Sv. Svendsen). Stærke Angreb i Kaal er rapporteret fra Aalborg (A. Bødker) og Gisselfeld (H. Wedege). Et stærkt Angreb i forskellige Gartneriafgrøder forekom ved Kolding (O. Ruby). Paa Venø fandtes d. 13. Maj et stærkt Angreb af unge Knoporme (Arten ubekendt) i en Græsmark (P. O. Overgaard).

KARTOFLER.

Smølderlarver (*Agriotes sp.*). Se Korn og Græsser.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Se Korn og Græsser.

FRUGTHAVEN.

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. I 6 Indberetninger skrives, at Angreb ikke er set. 14 taler om svage og 7 om stærke Angreb, særlig paa Æbler. Paa Kolding-Fredericiaegnen var der alvorlige Angreb paa Æbler alle Steder, hvor der ikke var sprøjtet med Karbolineum (A. Weber). Flere Beretninger har et lignende Indhold, saa der er betydelig Chance for, at Angrebene kan blive ondartede mange Steder, om de begunstiges af Vejrforholdene.

Kirsebærmøl (*Agyresthia ephippiella*). Dette Skadedyr, som vi har set meget lidt til i de senere Aar, har vist sig en Del Steder i Aar. Paa Vestfyn er der saaledes set et meget stærkt Angreb, der begyndte i Fjor (P. Wad).

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). Der synes at være noget flere og stærkere Angreb end i de foregaaende Aar. Fra Østhimmer-

land skrives saaledes, at der er Angreb i mange ældre Haver (A. Bødker). Paa Randersegnen var en yngre Frugtplantage hærget af Larverne, men der har, saavidt vides, ikke været sprøjtet siden Foraaret 1941 (A. Pallesen).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Fra Maribo skrives, at der enkelte Steder er set ret stærke Angreb, men at de som Helhed er svage (G. Jensen). Alle de øvrige Beretninger melder om »ingen« eller »svage Angreb«.

Mideskurv (*Eriophyes pyri*). Paa Forsøgsstationen ved Hornum er der fundet meget stærkt Angreb paa Comice-Pæretræer, medens de øvrige Sorter ikke var angrebet (H. Christensen). Angrebet er ogsaa fundet adskillige andre Steder.

KØKKENURTER.

Smælderlarver (*Agriotes sp.*). Se Korn og Græsser.

Bladbiller (*Gastroidea viridula*) angreb Rabarber ved Vrigsted (N. Gram).

DIVERSE.

Oldenborrer (*Melolontha vulgaris* og evt. *hippocastani*). Som bekendt har den for Tiden vigtigste Oldenborrestamme Flyveaar 1942. Fra Nordsjælland er der ikke rapporteret Sværme, og ved Roskilde er Billerne kun set i ringe Antal (M. Greve). Fra Sydsjælland skrives: »Oldenborrene har været fremme siden d. 20. ds., men Sværmningen synes ikke at have været i fuld Gang endnu. I hvert Fald har Dyrene ikke været paa Færde i tilnærmelsesvis samme Antal, som de plejer« (P. Grøntved). Fra Maribo Amt: »Om Aftenen den 18. Maj saas i Saxkøbing mange sværmende Oldenborrer« (H. H. Holme Hansen). Fra Svendborg: »I en herværende Planteskole siger man, at man aldrig har set saa mange Oldenborrer som i Aar« (H. Larsen). Fra Askov skrives, at der fra d. 15. Maj har været iagttaget store Sværme. Flagermus om Aftenen og Spurve om Dagen har taget mange (H. Agergaard). Stærke Sværme er iagttaget i Sønderjylland, men her kan der ogsaa være Tale om den sortrandede Oldenborre, der kan findes i Selskab med den alm. Oldenborre. Beretningerne oplyser intet om Arten. Fra Øster Lindet skrives: »Stærke Sværme. Vejene har været overstrøet med Oldenborrer« (E. Boesen). Fra Tofthund skrives, at der er observeret en Del Oldenborrer paa nogle Lokalteter, medens de er udeblevet andre Steder, hvor de ellers plejer at sværme (M. Hansen). Ved Haderslev sværmede de i meget stort Antal og gjorde en ikke ringe Skade paa Træerne (F. Nielsen).

Ved Graasten sværmede Oldenborrene ret livligt (M. Nissen). Ved Vojens—Tinglev og paa det nordlige Als saas tætte Sværme fra d. 18. Maj (M. Surlykke Petersen). I det store og hele kan man dog ikke sige, at Sværmningen i Aar har været stærkere end i 1938.

En Del Steder er der iagttaget mange store Larver i Jorden, men ingen Sværme. Her er altsaa Tale om en anden Stamme (Flyveaar 1943). Dette gælder saaledes Sorøegnen (Flensted-Andersen), Slagelse (A. Sauer), Gisselfeld (H. Wedege) og Sydfyn (Chr. Greve).

PROSPER BOVIEN.

